

Istungidokument

A9-0433/2023

12.12.2023

RAPORT

ebaseadusliku kalapüügi mõju kohta toiduga kindlustatusele ja Euroopa Liidu
rolli kohta
(2023/2027(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Nuno Melo

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI.....	13
LISA: RAPORTÖÖRILE TEAVET ANDNUD ÜKSUSTE JA ISIKUTE NIMEKIRI.....	15
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	16
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS.....	17

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ebaseadusliku kalapüügi mõju kohta toiduga kindlustatusele ja Euroopa Liidu rolli kohta (2023/2027(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO 1982. aasta mereõiguse konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO 1995. aasta kalavarude kokkulepet,
- võttes arvesse ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni 1995. aasta kokkulepet, millega ergutatakse avamerekalalaevu täitma rahvusvahelisi kaitse- ja majandamiseeskirju,
- võttes arvesse 1995. aasta ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) vastutustundliku kalapüügi juhendit,
- võttes arvesse FAO 2001. aasta rahvusvahelist tegevuskava ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi (ETR-kalapüügi) vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 14. juuni 2007. aasta kalandustöö konventsiooni nr 188,
- võttes arvesse nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrust (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999¹ (ETR-kalapüügi määrus),
- võttes arvesse nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006² (kalanduskontrolli määrus),
- võttes arvesse FAO 2009. aasta lepingut sadamariikide võetavate meetmete kohta ETR-kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks,

¹ ELT L 286, 29.10.2008, lk 1.

² ELT L 343, 22.12.2009, lk 1.

- võttes arvesse 2012. aasta Kaplinna lepingut 1977. aasta Torremolinose kalapüügilaevade ohutuse rahvusvahelise konventsiooniga seotud 1993. aasta protokollisätete rakendamise kohta,
- võttes arvesse FAO 2014. aasta vabatahtlikke suuniseid lipuriigi tegevuse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 7. detsembri 2020. aasta määrust (EL) 2020/1998, mis käsitleb inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid³,
- võttes arvesse ELi ETR-kalapüügi koalitsiooni 2021. aasta detsembri aruannet „Seafood traceability: Aligning RFMO catch documentation schemes to combat IUU fishing“ (Piirkondlike kalandusorganisatsioonide püügidokumentide süsteemide ühtlustamine ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks),
- võttes arvesse komisjoni 2022. aasta uuringut „Study on the legal framework and enforcement systems of Member States for obligations and sanctions to citizens for infringements of the IUU Regulation“ (Liikmesriikide õigusraamistikud ja jõustamissüsteemid, mis käsitlevad kohustusi ja karistusi kodanikele ETR-kalapüügi määrusest tulenevate eeskirjade rikkumise eest),
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 26. septembri 2022. aasta eriaruannet nr 20/2022 „ELi meetmed ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks. Kontrollisüsteemid on paigas, kuid neid on nõrgestanud liikmesriikide ebaühtlane kontroll ja sanktsioonid“, milles käsitletakse ELi poliitikat ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi (ETR-kalapüügi) vastu võitlemiseks,
- võttes arvesse FAO 2022. aasta aruannet „The State of World Fisheries and Aquaculture 2022 – Towards Blue Transformation“ (Maailma kalanduse ja vesiviljeluse olukord aastal 2022 – sinise ülemineku suunas),
- võttes arvesse 28. juunil 2022. aastal kokku lepitud ETR-kalapüügi vastase võitluse liidu lubadust ergutada ambitsioonikust ja tegevust võitluses ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu,
- võttes arvesse Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) 2022. aasta kalandustoetuste lepingut, millega keelatakse kahjulikud kalandustoetused,
- võttes arvesse FAO 2023. aasta juhenddokumenti „Advancing end-to-end traceability – Critical monitoring events and key data elements on capture fisheries and aquaculture value chains“ (Jälgitavuse edendamine kogu väärtusahela ulatuses – kriitilised jälgitavuse sündmused ja peamised andmeelemendid kalapüügi ja vesiviljeluse väärtusahelates),
- võttes arvesse FAO 2023. aasta tehnilisi suuniseid „Implementation of the International Plan of Action to Prevent, Deter and Eliminate Illegal, Unreported and Unregulated Fishing – 1. Methodologies and indicators for the estimation of the magnitude and impact of illegal, unreported and unregulated fishing: 1.1 Principles and approaches“, (Rahvusvaheline tegevuskava ETR-kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja

³ ELT L 410 I, 7.12.2020, lk 1.

lõpetamiseks – 1. Metoodikad ja näitajad, millega hinnata ETR-kalapüügi ulatust ja mõju – põhimõtted ja lähenemisviis),

- võttes arvesse turgude nõuandekomisjoni ja kaugpüügi nõuandekomisjoni 21. aprilli 2023. aasta ühist nõuannet vajaduse kohta liikmesriikidevahelise ühtlustatud impordikontrolli järele, et vältida ETR-kalapüügi saaduste sisenemist Euroopa Liidu turule,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi seisukohta sunniviisilise töö tulemusena valminud toodete keelustamise kohta liidu turul (COM(2022)0453),
 - võttes arvesse oma 17. oktoobri 2023. aasta resolutsiooni Hiina püügitegevuse mõju kohta ELi kalandusele ja edasiste sammude kohta⁴,
 - võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärgi, eriti kestliku arengu eesmärki 14 „Ookeani- ja mereökosüsteemid: kestliku arengu saavutamiseks kaitsta ja kasutada kestlikult ookeane, meresid ja mereressursse“,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A9-0433/2023),
- A. arvestades, et ELil kui olulisel ülemaailmsel kalanduses osalejal, kelle kalalaevastikus on ligikaudu 73 000 laeva, ja maailma suurimal kalandustoodete importijal, kes esindab 34 % kogu maailma väärtusahelast, kusjuures peaaegu 70 % ELis tarbitavatest kalandustoodetest imporditakse, on seetõttu keskne roll võitluses ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu kogu maailmas;
- B. arvestades, et ELi kalandussektor annab otseselt tööd 124 000 kalurile ja teenib igal aastal 6,3 miljardit eurot tulu;
- C. arvestades, et ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi ulatust ja majanduslikku väärtust on raske hinnata; arvestades, et uuringud on näidanud, et 2016. aastal oli teatamata püügi üldkogus ligikaudu 28 miljonit tonni, mille hinnanguline väärtus on 41 miljardit USA dollarit; arvestades, et 2000. aastate alguses oli ebaseaduslik püük hinnanguliselt 10–26 miljonit tonni kala, mille hinnanguline väärtus oli 10–23 miljardit USA dollarit; arvestades, et ELis on ETR-kalapüügiga püütud toodete aastane import hinnanguliselt ligikaudu 500 000 tonni ehk 1,1 miljardit eurot⁵;

⁴ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0366.

⁵ Ülevaade – „Illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing“ (Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük), Euroopa Parlament, parlamendi uuringuteenuste peadirektoraat, 14. oktoober 2022, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/614598/EPRS_BRI\(2017\)614598_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/614598/EPRS_BRI(2017)614598_EN.pdf); Temple, Andrew J. jt. „Illegal, unregulated and unreported fishing impacts: A systematic review of evidence and proposed future agenda“ (Ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata kalapüügi mõju: tõendite ja kavandatava tulevase tegevuskava süstemaatiline läbivaatamine), *Marine Policy*, köide 139, 2022 <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X2200080X>; Euroopa Kontrollikoja eriaruanne 20/2022.

- D. arvestades, et ETR-kalapüügil on märkimisväärne mõju rannikukogukondade toiduga kindlustatusele ja tööhõivevõimalustele ning see kujutab endast suurt ohtu mereökosüsteemidele ja kalavarudele, mis ohustab tõsiselt kalurite ja rannikukogukondade elatusvahendeid Euroopa Liidus ja kolmandates riikides ning tekitab ebaausat konkurentsi kalandustoodete turul;
- E. arvestades, et EL on pühendunud kestliku arengu eesmärgi 14.4 saavutamisele, et lõpetada ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük 2020. aastaks ning lõpetada nii palju kui võimalik ETR-kalapüügist saadud toodete import ELi turule;
- F. arvestades, et ELi kauglaevastik konkureerib teatavate välismaiste laevastikega, keda süüdistatakse ETR-kalapüügiga tegelemises, sealhulgas sunnitöös, tööalases ärakasutamises ja inimkaubanduses, kahjustades seeläbi kalurite elatusvahendeid ja inimõigusi kogu maailmas ning kalavarude kestlikkust ning müües odavaid kalandustooteid ELi turule, muutes ELi kvaliteetsed tooted konkurentsivõimetuks; arvestades, et ETR-kalapüügi vastased ELi meetmed aitavad tagada võrdsed tingimused ELi ja kolmandate riikide ettevõtjatele;
- G. arvestades, et ELil on tugev kalandusalaste õigusaktide raamistik, sealhulgas meetmed, millega parandada ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks seire-, inspekteerimis-, kontrolli- ja järelevalvesuutlikkust;
- H. arvestades, et vastavalt Euroopa Kontrollikoja eriaruandele ELi meetmete kohta ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks on ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määrus parandanud jälgitavust ja tugevdanud impordikontrolli, see on osutunud kasulikuks ja algatanud positiivse reformi enamikus asjaomastes riikides, kuid järeldeb, et kontrollisüsteeme nõrgendavad liikmesriikide ebaühtlased kontrollid ja sanktsioonid;
- I. arvestades, et ETR-kalapüügi sertifikaatide digiteerimine CATCH IT-süsteemi kaudu vähendab pettusel põhineva impordi võimalusi; arvestades, et lisaks on ELi püügi sertifitseerimissüsteem kõige põhjalikum, võrreldes USA ja Jaapani süsteemidega, mis on vastavalt maailma suuruselt teine ja kolmas importija;
- J. arvestades, et ETR-kalapüügi määruuse artikliga 12 keelatakse ebaseaduslikust, teatamata ja reguleerimata kalapüügist saadud kalandustoodete import ning et kolmandaid riike võib selle määruuse artiklite 31–36 sätete kohaselt pidada koostööd mittetegevateks riikideks; arvestades, et ELil on ETR-kalapüügi suhtes nulltolerantsi poliitika, mida kohaldatakse kõigi kalapüügi aspektide suhtes, olenemata sellest, kas see toimub ELis või väljaspool seda;
- K. arvestades, et viiel kolmandal riigil on praegu punane kaart ja kaheksal riigil kollane kaart; arvestades, et ühe suure mereandide tootja, nimelt Hiina Rahvavabariigi suhtes ei ole ETR-kalapüügi määruuse kohaseid menetlusi aga kunagi kohaldatud, ehkki on olulisi tõendeid Hiina märkimisväärse ja kasvava osalemise kohta ETR-kalapüügis ning arvestades, et selle reguleerimata ja läbipaistmatu püügitegevus ohustab oluliselt ülemaailmsete kalavarude ja tarneahelate püsijäämist;
- L. arvestades, et Euroopa Merendus- ja Kalandusfond toetas seire-, kontrolli- ja jõustamistegevust, eraldades selleks kokku 580 miljonit eurot;

- M. arvestades, et Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfond (EMKVF) pakub olulist toetust seire-, kontrolli- ja jõustamise meetmetele, mille konkreetne eesmärk on „tõhusa kalanduse kontrolli ja jõustamise edendamine, sealhulgas võitlus ETR-kalapüügi vastu“ 1. prioriteedi – säästva kalapüügi soodustamine ning vee bioloogiliste ressursside taastamise ja kaitsmise edendamine – raames;
- N. arvestades, et ETR-kalapüügist saadavad tooted kujutavad endast ohtu Euroopa Liidu kodanike toiduga kindlustatusele, kuna ohustavad kõigile juurdepääsu ohutule, taskukohasele, kvaliteetsele ja jälgitavale toidule;
- O. arvestades, et selles tunnistatakse, et ETR-kalapüük mõjutab ebaproportsionaalselt haavatavaid ja tõrjutud kogukondi nii ELis kui ka kolmandates riikides;
- P. arvestades, et EL ühines ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi liiduga 2023. aasta märtsis;
1. kinnitab veel kord, et EL ja selle liikmesriigid peavad jätkama ETR-kalapüügi suhtes nulltolerantsi, kohaldades seda lähenemisviisi võrdselt kõigi riikide suhtes, olenemata nende suurusest, ning edendama majanduslikult, keskkondlikult ja sotsiaalselt säästvat kalapüüki, et võidelda ülepüügi, mereökosüsteemide hävitamise ja ELi kalandussektori ebaausa konkurentsi vastu, tagades samal ajal toiduga kindlustatuse ja kaitstes rahvatervist;
 2. märgib, et kalandussektoril on oluline roll ülemaailmse toiduga kindlustatuse ja toitumisalase kindlustatuse tagamisel ning rannikualadel elavatele inimestele elatusvahendite pakkumisel; rõhutab, et liit omistab suurt tähtsust ülemaailmse kalanduse kestlikule arengule ning sunniviisilise töö, inimkaubanduse ja muude kuritarvituste vormide kaotamisele, sealhulgas kalandussektoris; tunnistab paljude ELi kalurite pühendumust ja nõuetele vastavust kalavarude säästva majandamise tagamisel;
 3. tunnistab, et võitlus ETR-kalapüügi vastu nõuab terviklikku lähenemisviisi, mis tegeleks ETR-kalapüügi põhjustega, nagu vaesus, majanduslike alternatiivide puudumine ja nõrk juhtimine mõnes piirkonnas; julgustab komisjoni osalema suutlikkuse suurendamise programmides ja rahvusvahelises koostöös, et aidata tegeleda nende põhiküsimustega ja edendada säästvaid püügitavasid;
 4. nõuab tungival, et komisjon teeks koostööd eelkõige kolmandate riikidega, kes on ELi märkimisväärsed kalatoodete eksportijad, tagamaks, et nad rakendavad ETR-kalapüügi vältimiseks meetmeid, sealhulgas töö- ja keskkonnaalaseid eeskirju; julgustab komisjoni kaaluma sanktsioone või muid kaubandusmeetmeid, kui kolmandad riigid ei järgi rahvusvahelisi norme;
 5. kutsub komisjoni üles andma tehnilist abi ja toetama suutlikkuse suurendamist, kasutades kõiki võimalikke kanaleid ühise kalanduspoliitika raames kooskõlas ELi rahvusvaheliste ookeanide majandamise eesmärkidega, et julgustada ja toetada rannikuriike, kellega EL peab dialoogi, et tugevdada võitlust ETR-kalapüügi vastu ning tugevdada jätkusuutlikkuse ja läbipaistvuse nõudeid juurdepääsul nende majandusvõõnditele;

6. väljendab heameelt komisjoni algatuse üle avaldada 10. mail 2023 veebisait, mis sisaldab andmeid kalapüügilubade kohta, mis on antud ELi vetest väljaspool kalastavatele ELi laevadele ja ELi vetes kalastavatele kolmandate riikide laevadele; nõuab tungivalt, et kolmandate riikide kalandusasutused ja piirkondlikud kalavarude majandamise organisatsioonid võtaksid sarnaseid meetmeid;
7. väljendab heameelt selle üle, et uues kalanduskontrolli määruuses nõutakse, et ELi imporditud ja merel püütud kalandustooded tähistaksid kalalaeva IMO numbrit või muud laeva kordumatut tunnust, kui IMO numbrit ei kohaldata;
8. kiidab heaks 28. juunil 2022. aastal kokku lepitud ETR-kalapüügi vastase võitluse liidu lubaduse ergutada ambitsioonikust ja tegevust võitluses ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu; väljendab heameelt asjaolu üle, et EL ühines hiljuti ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks loodud liiduga; nõuab tungivalt, et liidu liikmed kooskõlastaksid oma riiklikud süsteemid ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks ning eelkõige uuriks võimalust anda ühiselt välja kollaseid ja punaseid kaarte või muid samasuguseid vahendeid;
9. rõhutab, et on vaja viia läbi ranged teadusuuringud ja andmete kogumine, et paremini mõista ETR-kalapüügi konkreetset mõju toiduga kindlustatusele, kohalikule majandusele ja keskkonnale; kutsub komisjoni üles eraldama sellistele teadusuuringutele rahalisi ja muid vahendeid ning ajakohastama korrapäraselt oma hinnanguid, et anda teavet tõenditel põhineva poliitika kujundamiseks;
10. rõhutab, et ETR-kalapüügi vastaseid ELi määrusi tuleb rakendada ühtlustatud lähenemisviisi abil, tagades ühetaolise rakendamise kõigis liikmesriikides, mis muudaks need kasutamise korral tõhusamaks ja hoiaks ära võimalikud lüngad;
11. nõuab, et komisjon tagaks, et ELi suunistes ETR-kalapüügiga seotud ELi määruste rakendamise kohta tuleks anda suuniseid selle kohta, kuidas parandada ELi ETR-kalapüügi määruse rakendamist liikmesriikides, kes ei järgi määruse nõudeid, ja kuidas kõige paremini kontrollida iga kahe aasta tagant esitatavates aruannetes esitatud teavet;
12. rõhutab, kui oluline on kehtestada rohkem impordikontrolle, et kaitsta rahvatervist ja ELi kalatööstuse konkurentsivõimet, rakendades tugevaid ja õigeaegseid meetmeid ja sanktsioone;
13. märgib, et liikmesriigid peavad eraldama piisavalt suutlikkust ja vahendeid, et tagada impordikontrolli tõhus rakendamine;
14. julgustab riiklike ametiasutusi tagama ETR-kalapüügi määruse piisava rakendamise, et tuua teistele liikmesriikidele eeskujuga tavade, aidata rakendada piisavat jälgitavussüsteemi ja tagada vastutustundlikud püügitavad, parandada kalalaevade ohutust merel ja töötingimusi ning parandada saagist täpset aruandlust;
15. rõhutab, et komisjon peab pakkuma piisavat tuge riiklikele ametiasutustele, kes vastutavad kalandustoodete impordi kontrollimise eest, märkides, et selle toetuse raames võiks võimaluse korral koostada loetelu kolmandates riikides kohaldatavatest majandamis- ja kaitsemeetmetest ning jagada üksikasjalikku teavet puuduste kohta, mis on tuvastatud ELi ETR-kalapüügi määruse rakendamisel seoses kolmandate riikidega;

16. rõhutab, et komisjon peab koos Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga ja tihedas koostöös liikmesriikidega täiendavalt toetama riiklikke ametiasutusi selles osas, kuidas ETR-kalapüügi määrust kõige paremini rakendada, kasutades selleks suuniseid, heade tavade vahetamist, koolitust jms, mis võimaldab ka riikide kalandusel taastada oma konkurentsivõime;
17. kutsub liikmesriike üles kasutama EMKVF-i tagamaks, et see pakub vajalikku sihipärast toetust väikesemahulistele ja käsitöenduslikele kaluritele, kes seisavad sageli silmitsi ainulaadsete probleemidega ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi eeskirjade järgimisel; rõhutab, et neil kaluritel on oluline roll kohaliku toiduga kindlustatuse tagamisel ja nad peaksid saama vajalikku abi;
18. nõuab tungivalt, et komisjon uuriks võimalusi, kuidas toetada mõjutatud kogukondi liikmesriikides; tunnustab, et üleminek kestlikele kalapüügivahenditele võib põhjustada majandushäireid ja töökohtade kaotust, ning nõuab seetõttu meetmeid kalandussektorist sõltuvate inimeste elatusvahendite kaitsmiseks, nagu kutseõpe ja rahaline üleminekutoetus;
19. rõhutab, et komisjoni kohustus on tagada impordikontrolli menetluste järjepidev kohaldamine ja rakendamine kogu ELis, sealhulgas püügisertifikaatide kontroll, riskipõhine lähenemisviis, kontrollid ja rikkumismenetluste algatamine;
20. ergutab kooskõlas hiljutise kokkuleppega kalanduskontrolli määruse läbivaatamise kohta võtma väljaspool ELi asuvates vetes kasutusele elektroonilise kaugseire meetmed, et võidelda ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu;
21. eeldab, et komisjon toetab innovatsiooni ja teadusuuringuid, et töötada avamerel sõitvate laevade jaoks välja seire-, jälgimis- ja asukohatuvastuse vahendid, toetades rahvusvaheliste algatuste rakendamist, mille eesmärk on koordineerida andmesüsteeme ning anda täielikke, täpseid andmeid ja läbipaistvat teavet kalalaevade asukoha, päritolu ja tegevuse kohta;
22. tuletab komisjonile meelde, et impordikontrolle tuleb kõigis liikmesriikides ühtlustada, et vältida ETR-kalapüügi toodete sisenemist ELi turule ning soovib tungivalt komisjonil võtta sellega seoses täiendavaid meetmeid; rõhutab, et Euroopa Liit peab parandama kontrolli ja jõustamist, et võidelda sunniviisilise töö vastu nii imporditud toodete kalandus- kui ka töötlevas tööstuses;
23. tunnustab, et 2012. aasta IMO Kaplinna leping, FAO 2009. aasta kokkulepe sadamariigi meetmete kohta, ILO 1930. aasta sunniviisilise töö konventsiooni protokoll (nr 29) ja ILO kalandustöö konventsioon (nr 188) on olulised vahendid, et tagada inimväärsed töötingimused ja aidata vältida vastuvõetamatuid töövorme kõigile kaluritele, eelkõige sunniviisilist tööd, inimkaubandust ja muid kuritarvitusi, ning võidelda ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu; kutsub liikmesriike üles neid konventsioone allkirjastama ja ratifitseerima või nendega ühinema;
24. kutsub komisjoni üles suurendama teadlikkust inimõiguste kaitsest kalandussektoris; rõhutab, et kalandussektoril on teatavates geograafilistes piirkondades suurem oht, et riigiasutused survestavad tegema sunniviisilist tööd; nõuab tungivalt, et sunniviisilise töö tuvastamisel keelataks sellest saadud toodete sisenemine ELi turule;

25. nõuab, et komisjon võtaks meetmeid mugavuslippude kasutamise lõpetamiseks; nõuab lihtsat juurdepääsu teabele kalalaevade tegeliku omandiõiguse kohta kõikide lippude puhul; kutsub komisjoni üles parandama oma süsteemi ETR-kalapüügi tegelevate laevade tuvastamiseks, nagu on sätestatud rakendusmääruses (EL) 2022/1184, nii et laeva päritoluriigi saaks kindlaks teha isegi siis, kui laeva lipuriik on ebaselge, ja et see hõlmaks ka laevu, millel on tuvastatud inimõiguste rikkumisi;
26. väljendab heameelt selle üle, et läbivaadatud kalanduskontrolli määrus keelab eelkõige liidu ettevõtjatel, sealhulgas tegelikel tulusaajatel, omada, käitada või hallata laevu, mis on registreeritud nende riikide lipu all, kellele on väljastatud punane kaart ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastases võitluses koostööst keeldumise tõttu;
27. nõuab tungivalt, et liikmesriigid looksid ja haldaksid põhjalikke andmebaase, mis koguvad ja registreerivad teavet registreeritud laevade tegelike tulusaajate kohta;
28. julgustab liikmesriike tegema koostööd asjaomaste ametiasutustega, et tagada laevade tegelike kasusaajate kohta kogutud andmete täpsus, et hõlbustada poliitika kujundamist ja läbivaadatud kalanduskontrolli määruse jõustamist;
29. julgustab komisjoni tegutsema selle nimel, et CATCH IT-süsteem oleks täielikult toimiv ja et liikmesriikide ametiasutused oleksid selle kasutamisega täielikult kursis kahe aasta jooksul pärast läbivaadatud kalanduskontrolli määruse artikli 4 kohaldamise kuupäeva;
30. palub komisjonil tagada piisavad inimressursid, et tagada eelnimetatud IT-süsteemi kiirem ja tõhusam kasutuselevõtt liikmesriikides;
31. väljendab suurt heameelt uue CATCH IT-süsteemi loomise üle läbivaadatud kalanduskontrolli määrusega;
32. julgustab lisama CATCH IT-süsteemi järgmistesse versioonidesse kiiresti põhjalikumad riskikriteeriumid ja andmete ristkontrollid, nagu on soovitanud kaugpüügi nõuandekomisjon; on seisukohal, et tagamaks nn võidujooks tippu, peab komisjon tagama, et CATCHis kohaldatav riskihindamine oleks vähemalt sama põhjalik kui liikmesriikides, kus püügisertifikaatide kontrollimiseks on juba olemas elektrooniline süsteem; on seisukohal, et vahepeal peab komisjon tagama CATCHi ja riiklike IT-süsteemide koostalitlusvõime, suurendamata seejuures ettevõtjate koormust;
33. nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks merendus- ja kalandusasjade peadirektoraadis töötajate arvu, kes tegelevad ookeanide majandamise ning ETR-kalapüügi valdkonnaga;
34. julgustab liikmesriike tagama, et CATCH IT-süsteemi õigusliku vastuvõtmise ettevalmistamiseks kehtestataks vajalikud menetlused ning et süsteem oleks võimalikult kiiresti kasutusvalmis;
35. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tugevdaksid oma kontrollisüsteeme ebaseaduslike kalandustoodete impordi vältimiseks ja võtaksid vajalikke meetmeid; väljendab heameelt värskete, külmutatud ja töödeldud kalandustoodete täieliku jälgitavuse üle, nagu on kokku lepitud uues kalanduskontrolli määruses, mis võib aidata suurendada

toiduohutust ELis ja nõuda, et kolmandad riigid suurendaksid jälgitavust, et võimaldada oma kalandustoodetel liidu turule siseneda;

36. rõhutab, kui oluline on parandada kõigi kalandus- ja vesiviljelustoodete jälgitavust, et tarbijad saaksid neid tooteid ostes teha teadlikke otsuseid; on veendunud, et tuleks kaaluda konkreetsemat ja läbipaistvamat märgistamist nii ELi kui ka ELi-väliste toodete puhul, näidates selgelt ära toodete tootmisteekonnad tootmisest taldrikule; julgustab liikmesriike algatama asjakohaseid mereandide müügiesenduskampaaniaid, et suurendada tarbijate teadlikkust sellest, mida nad ostavad, ja jälgitavuse meetmetest;
37. nõuab tungivalt, et liikmesriigid rakendaksid kiiresti uut kalanduskontrolli määrust, et täita oma õiguslikku kohustust kehtestada ETR-kalapüügi vastu tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad sanktsioonid, vähendades seeläbi stiimuleid ETR-kalapüügiga tegelemiseks ja tõkestades võimalikke tulevase rikkumisi;
38. rõhutab, et ETR-kalapüügi, kaubanduse ja ookeanide haldamise alane mitmepoolne koostöö ja ülemaailmne ühtne poliitika on tõhusa ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügiga võitlemisel peamine; kutsub sellega seoses komisjoni üles jätkuvalt julgustama oma partnereid tegema koostööd säästva kalanduse partnerluslepingute kaudu ning ETR-kalapüügi poliitika kaudu piirkondlikes kalandusorganisatsioonides ja WTOs ning intensiivistama koostööd Ameerika Ühendriikide, Ühendkuningriigi, Jaapani ja teiste kalandus- ja ookeanipoliitika peamiste osalistega diplomaatiliste ja kaubandusvahendite kaudu ning julgustama teisi ELi-väliseid riike võtma vastu jõulisi õigusakte ja meetmeid ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks;
39. tunnistab, et ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi eeskirjade tõhus jõustamine nõuab liikmesriikide vahelist koostööd ja kooskõlastatud lähenemisviisi ELi tasandil; ergutab komisjoni koos Euroopa Kalanduskontrolli Ametiga suurendama koordineerimispingutusi ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks, jagama parimaid tavasid ja ühtlustama liikmesriikides jõustamistegevust;
40. tunnistab kodanikuühiskonna ja kogukonna sidusrühmadega tehtava koostöö edendamise tähtsust võitluses ETR-kalapüügi vastu; rõhutab sidusrühmade kaasamise tähtsust ETR-kalapüügi määruse parimal võimalikul rakendamisel; kutsub komisjoni üles tegema koostööd nende sidusrühmadega, et edendada säästvaid kalapüügitavasid ja tagada mõjutatud kogukondade häälte kuulamine otsustusprotsessis;
41. nõuab laiaulatusliku rikkumisest teatajate kaitseprogrammi loomist ELis, et julgustada inimesi, kes on teadlikud ETR-kalapüügist, endast teada andma ja andma olulist teavet; rõhutab, et selline programm peaks sisaldama õiguslikke tagatisi, anonüümsust ja stiimuleid, et rikkumisest teatajad teavitaksid rikkumistest, kartmata kättemaksu;
42. kutsub liikmesriike üles edendama kalandussektoris ausaid kaubandustavasid, et saavutada ELi kalandustoodete ja kolmandate riikide kalandustoodete vahel tõeliselt võrdsed võimalused; on arvamusel, et liikmesriigid peaksid kaaluma selliste kaubandusmeetmete rakendamist, mis võtaksid arvesse imporditavate toodete keskkonna- ja tööstandardeid;

43. palub, et komisjon ja liikmesriigid hoiduksid andmast soodustingimustel turulepääsu riikidele, kes on seotud ETR-kalapüügi tavadega ja raskete tööalaste rikkumistega, sealhulgas sunniviisilise tööga; on seisukohal, et EL peaks püüdma luua ELis toodetud mereandidele ja kolmandates riikides toodetud mereandidele tõeliselt võrdsed tingimused; on seisukohal, et konkreetset tuleks autonoomse tariifikvoodi vahendit, mis on hädavajalik liidu töötleva tööstuse konkurentsivõime tagamiseks ja liidu kalandustoodete tootmise ohustamise vältimiseks, tagades kalatööstusele piisava varustamise kalatoodetega, kasutada ainult juhtudel kui mereandide tarned ELi turgudele on ebapiisavad ja et seda ei tohiks kasutada ETR-kalapüügist pärit toodete importimiseks ega ELis toodetud kaupade hindade surveamiseks;
44. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks punaste ja kollaste kaartide järjekindla ja range rakendamise, arvestamata riigi suurust või majanduslikku ja kaubanduslikku mõju; kutsub sellega seoses komisjoni üles hindama kõiki Hiina algatusi, mille eesmärk on võidelda ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi, nagu nõuti Euroopa Parlamendi resolutsioonis „Hiina püügitegevuse mõju ELi kalandusele ja edasised sammud“ (A9-0282/2023), ning selliste hinnangute põhjal võtma asjakohaseid meetmeid ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata reguleerimise määruse alusel;
45. rõhutab, et kättesaadavad ETR-kalapüügi andmebaasid on läbipaistmatud, st laevade nimed, päritolu või omanik on teadmata, mis põhjustab sissetulekute kaotust, eelkõige vaestes riikides; rõhutab, et ETR-kalapüügi vastase võitlusega tegelevad rahvusvahelised organid peaksid kooskõlastama oma ETR-kalapüügi kontrollitegevuse ühiste elektrooniliste andmebaaside, selgete strateegiate ja struktureeritud kavadega, mille tulemuseks on ETR-kalapüügi tavade võimalikult madal tase rahvusvahelisel tasandil;
46. julgustab liikmesriike parandama rutiinset ja õigeaegset teabevahetust, sealhulgas tagasilükatud saadetiste kohta, mis võimaldab ametiasutustel õigusakte paremini kohaldada ja jõustada; toonitab, et sadamariigi meetmeid käsitlev leping võib selles valdkonnas abiks olla;
47. märgib, et piirkondlikud kalandusorganisatsioonid on osutunud kasulikuks võitluses ebaseadusliku kalapüügi vastu; kutsub komisjoni üles aktiivselt edendama asjakohasemate piirkondlike kalandusorganisatsioonide loomist; julgustab liikmesriike edendama FAO ja asjaomaste piirkondlike kalandusorganisatsioonide algatusi, mille eesmärk on võidelda ETR-kalapüügi, ning vahetama teavet sellises tegevuses kahtlustatavate kalalaevade kohta;
48. rõhutab, et mitmepoolsed püügidokumentide süsteemid, mille on välja töötanud ja kokku leppinud piirkondlike kalavarude majandamise organisatsioonide lepinguosalisel ja koostööd tegevad kolmandad riigid ning mis nõuavad saadetiste kohta olulise teabe registreerimist ja edastamist kogu tarneahela ulatuses, on osutunud tõhusaks vahendiks jälgitavuse parandamisel ja ETR-kalapüügi vastasele võitlusele kaasaaitamisel;
49. tuletab meelde eesmärke kaitsta 2030. aastaks vähemalt 30 % ookeanidest; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama tõhusate meetmete võtmist enne 2030. aastat ja tagama ETR-kalapüügi määruse täieliku rakendamise;
50. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Euroopa Liit (EL) on ainulaadses olukorras, olles üks tähtsamaid ülemaailmseid kalanduses osalejaid, seda nii tänu oma ulatuslikule püügile ookeanidel kui ka kalandustoodete esmase importija positsiooni tõttu. ELi lipu all on ligikaudu 73 000 laeva ja liidu impordimäär on muljetavaldav – peaaegu 70 % tarbitavatest mereandidest tuleb välismaalt. Seega ei saa alahinnata ELi mõju ülemaailmsetele kalandustavadele. Turgu valitsev seisund tähendab, et ELil on ka suur vastutus sektori kestlike tavade määratlemise ja toetamise eest.

ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) osalisena ja mitme muu olulise rahvusvahelise lepingu osalisena on ELil alati olnud kohustus kaitsta mereressursse. Nende sätetes rõhutatakse, et kõigil riikidel on kohustus tagada mere säästev majandamine ja teha selle ühise eesmärgi saavutamiseks koostööd.

Ebaseaduslik, teatamata ja reguleerimata kalapüük (ETR-kalapüük) kujutab endast suurt ohtu mereökosüsteemidele, kalapüügist sõltuvate kogukondade sotsiaal-majanduslikule heaolule, kalandussektori ülemaailmsele mainele ja rahvusvahelistele jõupingutustele ookeanide majandamise parandamiseks.

Majanduslike tagajärgede tase on ilmne, kui võtta arvesse sektori tohutut tööhõivet rannikukogukondades – rohkem kui 124 000 otsest töökohta – ja märkimisväärset tulu, mida see annab ELi riigikassale – 6,3 miljardit eurot aastas. ETR-kalapüügist saadud toodete turuletoomine ohustab seda majanduslikku panust. Ebaseaduslik tegevus mitte ainult ei võta riikidelt tulu, vaid nõuab ka suuremaid kulutusi ETR-kalapüügi vastu võitlemiseks võetavatele seire-, inspekteerimis- ja kontrollimeetmetele.

Kuna Euroopa Liidul on ülemaailmsel mereandide turul keskne roll, on tal ka ainulaadsed võimalused, et kujundada rahvusvaheliselt kestlikke püügitavasid ja näidata teistele teed. ELi pühendumus kalandussektori kestlikkusele ei ole üksnes majanduslik või keskkonnaalane küsimus, see on toiduga kindlustatuse küsimus. Kuna suurem osa mereandidest imporditakse, on selle impordi kestliku ja seadusliku hankimise tagamine äärmiselt oluline liidu kodanike tervise ja heaolu jaoks.

Kuigi ELil on tugev õigusraamistik – näiteks eraldati Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist seire- ja kontrollitegevuse toetamiseks 580 miljonit eurot, on probleemid siiski alles. Euroopa Kontrollikoda rõhutas oma 2022. aasta aruandes, et liikmesriikide kontrollid ja sanktsioonid on ebajärjekindlad, ning tõi esile süsteemi puudused, mis tuleb kiiresti kõrvaldada.

ELi jaoks on edasised sammud mitmetahulised. ETR-kalapüügi sertifikaatide digiteerimine IT-süsteemi CATCH kaudu on paljulubav samm õiges suunas. Selle süsteemi eesmärk on vähendada petturlikku impordi ja tagada rangem vastavus ELi eeskirjadele.

Lisaks on äärmiselt tähtis edendada tihedamat koostööd kolmandate riikidega, kellest paljud on olulised mereandide tootjad. Need partnerlused tagavad, et imporditud tooted vastavad ELi rangetele standarditele ning et bloki suhtumist ETR-kalapüüki jagatakse kogu maailmas.

ELi kaardisüsteem on osutunud kasulikuks: praegu on neljas kolmandas riigis punane kaart ja kaheksas riigis kollane kaart. Ühe suurima mereandide tootja, Hiina Rahvavabariigi suhtes ei

ole ETR-kalapüügi eeskirju aga kunagi kohaldatud, ehkki on olulisi tõendeid Hiina märkimisväärse ja kasvava osalemise kohta ETR-kalapüügis.

Kuna ETR-kalapüügiga tegelevad ettevõtjad otsivad kehtivates raamistikes pidevalt lünki, on oluline, et EL säilitaks dünaamilise ja ennetava lähenemisviisi, et kaitsta oma pühendumust säästvate kalapüügile ja ülemaailmsele toiduga kindlustatusele.

ELil on kohustus juhtida ETR-kalapüügi vastast võitlust. Seda tehes saab ta tagada mitte ainult oma mereökosüsteemide tuleviku ja nendest tulenevad elatusvahendid, vaid ka tugevdada oma positsiooni säästvate ja vastutustundlike kalapüügitavade ülemaailmse toetajana. Selleks on äärmiselt oluline, et EL ja liikmesriigid jätkaksid mitmete meetmete rakendamist ja eelkõige edendaksid kogu maailmas järgmisi meetmeid:

- Edendada nulltolerantsi ETR-kalapüügi suhtes, tagades võrdse kohtlemise kõikidele riikidele, olenemata nende suurusest, ning edendada säästvat kalapüüki, võidelda üleüldiselt vastu ja tagada toiduga kindlustatus.
- Rakendada liikmesriikides ühtlustatud impordikontrolle, et vältida ETR-kalapüügist saadud toodete sisenemist ELi turule.
- Ärgitada komisjoni tagama, et CATCH IT-süsteem oleks täielikult toimiv ja et liikmesriikide ametiasutused oleksid selle kasutamisega põhjalikult kursis kaks aastat pärast läbivaadatud kalanduskontrolli määruse rakendamist.
- Tagada piisavad inimressursid, et edendada CATCH IT-süsteemi kiiremat ja tõhusamat rakendamist liikmesriikides.
- Suurendada merendus- ja kalandusajade peadirektoraadi töötajate arvu ookeanide majandamise ja ETR-kalapüügi valdkonnas.
- Tugevdada kontrollisüsteeme ja liikmesriikides vastu võetud vajalikke meetmeid, et takistada ebaseaduslikust kalapüügist saadud toodete importi.
- Nõuda tungivalt, et liikmesriigid kohaldaksid ebaseadusliku kalapüügi suhtes heidutavaid karistusi.
- Hoiatada komisjoni ja liikmesriike, et nad hoiduksid andmast soodustingimustel turulepääsu riikidele, kes on seotud ETR-kalapüügi ja tõsiste tööalaste rikkumistega.
- Julgustada liikmesriike parandama rutiinset ja õigeaegset teabevahetust, sealhulgas tagasilükatud saadetiste kohta, et ametiasutused saaksid tõhustada õigusaktide täitmist; rõhutada, et sadamariigi meetmeid käsitlev leping võib selles valdkonnas abiks olla.
- Rõhutada, et piirkondlike kalandusorganisatsioonide poolt välja töötatud ja kokku lepitud püügi sertifitseerimissüsteemid, mis nõuavad saadetiste olulise teabe registreerimist ja edastamist kogu tarneahela ulatuses, on tõestatud vahendid jälgitavuse parandamiseks ja ETR-kalapüügi vastasele võitlusele kaasaaitamiseks.

LISA: RAPORTÖÖRILE TEAVET ANDNUD ÜKSUSTE JA ISIKUTE NIMEKIRI

Vastavalt kodukorra I lisa artiklile 8 kinnitab raportöör, et ta sai raporti koostamisel enne selle komisjonis vastuvõtmist sisendmaterjali järgmistelt üksustelt või isikutelt:

Üksus ja/või isik
Europêche
Oceana
Turgude nõuandekomisjon

Eespool esitatud loetelu koostamise eest vastutab ainuisikuliselt raportöör.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	7.12.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 24 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matic, Francisco José Millán Mon, Ana Miranda, Bert-Jan Ruissen
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Nicolás González Casares, Petros Kokkalis, Colm Markey, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Margrete Auken, Malte Gallée

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

24	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	France Jamet
PPE	François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Colm Markey, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Jan Huitema, Pierre Karleskind
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Nicolás González Casares, Predrag Fred Matic
The Left	Petros Kokkalis
Verts/ALE	Margrete Auken, Malte Gallée, Francisco Guerreiro, Ana Miranda

0	-

0	0

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu